

2023-03-31

UKM

Karl-Emil Videbris

Vårt diarienummer: 0107/23

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400), gryaab.se

Yttrande över remiss gällande Göteborgs stads stadenövergripande miljöövervakning

Beskrivning av remissen

Miljöförvaltningen fick i samband med miljö- och klimatanvändens budget för 2021 i uppdrag av kommunfullmäktige att leda arbetet med att ta fram en stadenövergripande miljöövervakningsplan. I uppdraget har ingått att kartlägga den miljöövervakning som idag bedrivs av Göteborgs Stads förvaltningar och bolag, samt att identifiera de behov som finns av utökad eller utvecklade miljöövervakning för att möta stadens behov. Utifrån resultaten från kartläggningen presenteras ett förslag till en stadenövergripande miljöövervakning, inklusive ansvarsfördelning, som möter stadens behov. Förslaget har skickats ut på remiss till stadens bolag och förvaltningar.

Remissen

Syftet med nu remitterad rapport *Göteborgs stads Stadenövergripande miljöövervakning* är att ge en samlad bild av den miljöövervakning som bedrivs i staden idag och vilka behov som finns av utökad och/eller samordnad miljöövervakning. Rapporten presenterar även ett förslag till en stadenövergripande miljöövervakning med övergripande ansvarsfördelning.

Med miljöövervakning avses att samla in och ta fram miljödata över tid, alltså vid mer än ett tillfälle, samt att hantera, analysera och rapportera dessa data. Miljöövervakningen omfattar vanligtvis mätningar med långa tidsserier med ett eller flera av följande syften:

- Beskriva och bedöma tillståndet i miljön och dess utveckling, samt förekomst och effekter av ämnen eller andra faktorer som kan påverka miljön och människors hälsa.

- Identifiera hotbilder och riskmiljöer.
- Utgöra underlag för att bedöma och följa upp arbetet med att nå nationella och regionala mål, samt för uppföljning av Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.
- Utgöra underlag för hållbar stads- och samhällsutveckling.

Miljöövervakningen avgränsas i rapporten till områdena luftkvalitet, buller, ekologi och biologisk mångfald samt vattenkvalitet. I kapitel 3 redovisar Miljöförvaltningen resultaten från en kartläggning av Göteborgs Stads miljöövervakning som genomfördes 2021. Kartläggningen omfattar områdena luft, buller, arter och naturtyper, vattenkvalitet i marina och sötvattensmiljöer samt annan miljöövervakning. För varje miljöövervakningsområde sammanställdes uppgifter om befintlig miljöövervakningsdata, nyttjande av andra förvaltningars och bolags miljöövervakningsdata samt behov av miljöövervakning som inte bedrivs idag. Avsnitt 3.4 behandlar övervakning av vattenkvalitet, t.ex. övervakning är vattenprovtagning av e-coli, intestinala enterokocker och alger vid badplatser, undersökningar av TBT i nätsnäcka och i sediment i småbåtshamnar samt provtagning av miljögifter och organiska ämnen i 14 olika vattendrag. Under avsnitt 3.4.1 omnämns att Gryaab mäter utsläpp av miljögifter och närsalter i utgående vatten i Ryaverkets utsläppspunkt i Rivö fjord Nord samt att provtagning även utförs på inkommande avloppsvatten till reningsverket.

I kapitel 4 presenteras ett förslag på stadenövergripande miljöövervakning. Förslagen ska säkerställa att Göteborgs Stads miljöövervakning uppfyller de direkta och indirekta krav som ställs av lagstiftningen. Miljöövervakningen ska också ge tillräckligt underlag till den fysiska stadsplaneringsprocessen, till de miljömål och miljösamarbeten som staden åtagit sig, samt till tillsynsarbetet. I kapitlet ges också förslag på hur ansvaret för miljöövervakningen kan fördelas mellan stadens förvaltningar och bolag.

Bolagets yttrande och avgränsningar

Gryaabs uppfattning är att remitterad rapport Stadenövergripande miljöövervakning ger en fullständig beskrivning av den miljöövervakning som sker inom stadens förvaltningar. Rapporten ger en bra översiktlig beskrivning av pågående övervakning och hur övervakningen kan utvecklas för att möta framtida behov och bli mer heltäckande. Gryaab har avgränsat sitt yttrande till att lämna synpunkter på enbart de delar som berör vattenkvalitet.

Ansvarsområde enligt reglemente

Miljöförvaltningens beskrivning och förslag

I kapitel 4 har relevanta delar av de reglementen som styr berörda nämnder sammanfattats kort tillsammans med resonemang kring deras kopplingar till miljöövervakningen. Avsnitt 4.1.2 beskrivs Kretslopp och vattens ansvar utifrån dess reglemente. Där anges bland annat att nämnden utgör stadens beställare för kommunfullmäktiges direkttilldelade uppdrag hos Renova och Gryaab. Utifrån detta gör Miljöförvaltningen tolkningen Kretslopp och vatten är beställare av den miljöövervakning som utförs av Gryaab, vilket ger ett ansvar för densamma

Gryaabs kommentar

Gryaab är ett kommunalt aktiebolag som ägs av de åtta delägarkommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygd. Alla bolagets delägarkommuner har en uppsiktspflicht på det beställda uppdraget.

Gryaabs uppdrag framgår av ägardirektivets 2 kap. 2 § enligt följande.

”Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och driva anläggningar för avloppsrening och behandla avloppsvatten och annan därmed förenlig verksamhet. Syftet med verksamheten är att verkställa den rening som delägarna i egenskap av huvudmän enligt VA-lagstiftningen är skyldiga att vidtaga.”

Den juridiska uppföljningen av Gryaabs miljöövervakning sker av Länsstyrelsen som meddelar miljötillstånd och är bolagets tillsynsmyndighet.

Provtagning som utförs på inkommande vatten till Ryaverket och utgående vatten till Rivö fjord Nord utförs på grund av att den är lagstadgad i Naturvårdsverkets föreskrifter (2016:6) om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse samt för att visa hur bolaget uppfyller utsläppsvillkoret i vårt miljötillstånd.

Miljöövervakning av punktutsläpp

Miljöförvaltningens beskrivning och förslag

I remitterad rapport definieras miljöövervakning genom att exemplifiera vad som ingår, , och vad som inte ingår i miljöövervakningen.

Av rapporten framgår att följande inte anses ingå i begreppet miljöövervakning:

- Verksamhetsutövers framtagande och insamling av data om påverkansfaktorer, till exempel utsläpp.
- Framtagande av underlag till planer enligt plan- och byggnadslagen (PBL), till exempel naturvärdesinventeringar och buller- och luftutredningar som görs i samband med detaljplaner.
- Uppföljning av specifika miljöåtgärder, såsom den återkommande kontroll av enskilda verksamhetsutövers miljöpåverkan som miljöförvaltningens tillsynsavdelning utför.
- Annat underlag till beräkningar och analyser, såsom trafikdata och energianvändning.

Gryaabs kommentar

Med hänsyn till vad som inte anses ingå i begreppet miljöövervakning ställer sig Gryaab frågande till varför Gryaabs mätningar av utsläpp av miljögifter och näringsämnen vid Ryaverkets utsläppspunkt i Rivö fjord Nord (inkommande och utgående vatten) ingår i den stadenövergripande miljöövervakningen. Denna övervakning utförs av Gryaab som verksamhetsutövare och avser framtagande och insamling av data om påverkansfaktorer, till exempel utsläpp. Övervakningen grundar sig på krav i lagstiftning att verksamhetsutövaren ska ha kunskap om sin miljöpåverkan. Kraven har förtydligats genom vårt miljötillstånd och beslutats av Länsstyrelsen genom vårt kontrollprogram.

Gryaab saknar en motivering till varför bolagets utsläppskontroll ska ingå i en Stadenövergripande miljöövervakning. Det finns inom stadens bolag flera verksamheter som har omfattande utsläpp till vatten och luft t.ex Göteborg Energi, Renova och Göteborgs Hamn vars utsläppskontroll inte omfattas av den stadenövergripande miljöövervakningen.

Insatser för genomförandet av en stadenövergripande miljöövervakning

Gryaabs kommentar

Gryaab genomför redan kontroll av mätningar av utsläpp av miljögifter och näringsämnen vid Ryaverkets utsläppspunkt i Rivö fjord Nord vilket är den övervakning som anges för Gryaab i den stadenövergripande miljöövervakningen. Genomförandet av den staden övergripande övervakningen kommer således inte öka resursbehoven för bolaget.

För Gryaab 2023-03-31

Karl-Emil Videbris

Karin van der Salm

Kvalitets-och miljöansvarig

Vd